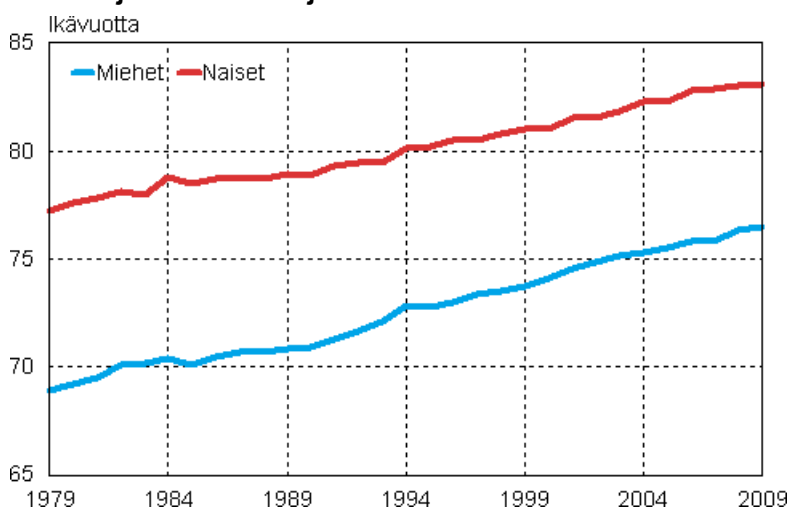

Kuolleet 2009

Kuolemien määrä suureni vähän vuotta aiemmasta

Kuolemien määrä vuonna 2009 oli 49 880, mikä on suurin luku kuuteentoista vuoteen. Vuonna 2009 kuolemien määrä oli 790 suurempi kuin vuonna 2008. Kuolemien määrä lisääntyi miehillä 690 ja naisilla 90 henkeä. Kuolemia on ollut naisilla viimeksi enemmän vuonna 2003. Miehillä kuolemia oli viimeksi enemmän vuonna 1936, jos ei oteta huomioon sotavuosia.

Miesten ja naisten elinajanodote 0-vuotiaana 1979–2009

Alle vuoden vanhan elinajanodote kasvoi miehillä kuten naisillakin aivan vähän vuonna 2009. 0-vuotiaan elinajanodote kertoo vuosien määrän, jonka verran 0-vuotias eläisi kuolleisuuden pysyessä ennallaan. 0-vuotiaiden miesten elinajanodotteen kasvu osoittaa, että kuolemien määrän kasvu on aiheutunut iäkkäiden miesten määrän kasvusta ja väestön vanhenemisestä eikä kuolleisuuden lisääntymisestä.

Ensimmäisenä ikävuonna kuolleiden määrä vuonna 2009 oli pieni, 158 lasta. Tämä oli vain yhden lapsen verran enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2009 imeväiskuolleiden määrä on toiseksi alhaisin itsenäisyyden aikana. Imeväiskuolleiden määrä tuhatta elävänä syntynyttä lasta kohti oli 2,6.

Kuolleet vuosittain sukupuolen mukaan sekä 0-vuotiaana kuolleet 2000–2009

Vuosi	Yhteensä	Miehet	Naiset	0-vuotiaat
2000	49 339	24 053	25 286	213
2001	48 550	23 783	24 787	181
2002	49 418	23 992	25 426	168
2003	48 996	23 922	25 074	176
2004	47 600	23 802	23 798	191
2005	47 928	24 057	23 871	174
2006	48 065	24 315	23 750	167
2007	49 077	24 809	24 268	161
2008	49 094	24 457	24 637	157
2009	49 883	25 150	24 733	158

Vuonna 2009 kuolemia oli eniten tammikuussa. Edellisen kerran ihmisiä kuoli eniten tammikuussa vuonna 2004. Vuosina 2005–2008 oli maaliskuu yleisin kuolinkuukausi.

Sisällys

Taulukot

Kuolleet kuukausittain 2003–2009.....4

Kuviot

Kuolleet ikäryhmittäin sukupuolen mukaan 2009.....5

Laatuseloste, kuolleet.....6

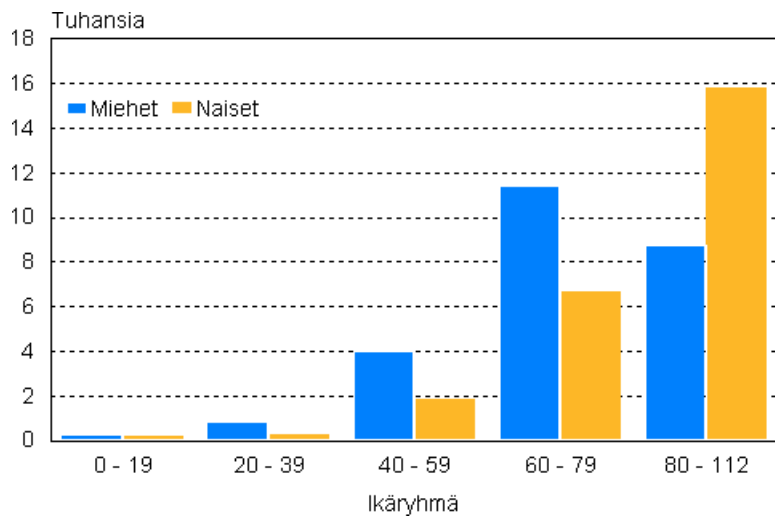
Taulukot

Kuolleet kuukausittain 2003–2009

Kuukausi	Vuosi						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Koko vuosi	48 996	47 600	47 928	48 065	49 077	49 094	49 883
Tammikuu	4 811	4 621	4 205	4 254	4 369	4 286	4 736
Helmikuu	3 818	3 892	3 866	3 694	4 213	4 070	4 277
Maaliskuu	4 092	4 085	4 598	4 306	4 820	4 659	4 597
Huhtikuu	4 025	3 867	4 017	4 181	4 137	4 300	4 127
Toukokuu	3 916	3 925	4 160	4 025	3 974	4 067	4 118
Kesäkuu	3 723	3 930	3 831	3 859	3 882	3 803	4 014
Heinäkuu	3 949	3 823	3 895	3 841	3 785	3 920	3 904
Elokuu	3 942	3 816	3 707	3 860	4 013	3 889	3 832
Syyskuu	3 856	3 796	3 804	3 674	3 873	3 922	3 667
Lokakuu	3 990	3 968	3 850	4 139	3 919	3 957	4 125
Marraskuu	3 866	3 748	3 768	4 054	3 959	3 983	4 118
Joulukuu	5 008	4 129	4 227	4 178	4 133	4 238	4 368

Kuviot

Kuolleet ikäryhmittäin sukupuolen mukaan 2009

Laatuseloste, kuolleet

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen väestötilasto perustuu maistraattien ylläpitämästä Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä saataviin tietoihin. Paikalliset väestörekisteriviranomaiset antavat väestötietojärjestelmään jatkuvasti tietoja maassa asuvan väestön keskuudessa tapahtuvista väestönmuutoksista. Vuodesta 1975 lähtien Tilastokeskus on saanut väestötiedot Väestörekisterikeskuksesta.

Suomen viimeinen henkikirjoitus tehtiin 1.1.1989. Sen jälkeen väestötietojärjestelmää on päivitetty muutosilmoituksin. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee väestötietolaki (11.6.1993/507). Päättyneen vuoden väestönmuutosilmoituksia odotetaan tammikuun viimeiseen päivään (laki väestötietolain 18 §:n muuttamisesta 24.11.1995).

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös väestötilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Henkilötilastot väestötilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1437-09).

Kotikuntalain mukaan henkilön kotikunta ja asuinpaikka merkitään väestötietojärjestelmään. Kotikunta on kunta, jossa henkilö asuu tai se, jota hän pitää kotikuntanaan asumisensa, perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta tai johon hänellä on em. seikkojen perusteella kiinteä yhteys (Kotikuntalaki 201/1994.) Väestötietojärjestelmässä väestö jaetaan läsnä- ja poissaoleviin. Läsnaolevia ovat kaikki maassa vakinaisesti asuvat henkilöt. He ovat joko Suomen kansalaisia tai ulkomaalaisia. Poissaolevaan väestöön siirretään Suomen kansalainen, joka muuttaessaan on ilmoittanut olevansa vähintään vuoden poissa Suomesta. Poikkeuksen muodostavat ne Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms. (Kotikuntalaki 201/1994). Väestönmuutostilastoa laadittaessa on otettu huomioon vain tapahtumahetkellä läsnäolevien väestönmuutokset. Henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan mukaan väestötilastoon, jos hänen muuttoilmoituksella kotipaikakseen ilmoittama asuinpaikka myöhemmin hyväksytään hänen vakinaiseksi asuinpaikakseen.

Kuolleet

Kuolemasta on viipymättä ilmoitettava lääkärille tai poliisille. Terveystieteiden toimintayksikön tai lääkärin on ilmoitettava tieto kuolemasta väestötietojärjestelmään (Laki 858/1997). Lääkäri kirjoittaa kuolemasta kuolintodistuksen. Poikkeustapauksessa poliisi tai lääninhallitus voi laatia kuolinselvityksen, jonka jälkeen vasta tieto kuolemasta voidaan antaa maistraatille, joka vie sen väestötietojärjestelmään.

Kuolintodistus tai -selvitys on toimitettava lääninhallitukseen, josta se tarkastamisen jälkeen toimitetaan edelleen Tilastokeskukseen. Tarkastamisen suorittaa oikeuslääkäri tai tietyn koulutuksen saanut lääninlääkäri (Asetukset 948/1973 ja 99/1998). Kuolintodistusten perusteella tehdään kuolemansyytilasto, joka julkaistaan omana sarjanaan. Väestötilastojen kuolleiden lukumäärä poikkeaa kuolintodistusten perusteella laaditun kuolemansyytilaston osoittamasta luvusta jonkin verran.

Kuolleisiin on luettu kuuluviksi vuodesta 2005 lähtien myös kuolleeksi julistetut, kun uusi laki kuolleeksi julistamisesta (127/2005) antoi mahdollisuuden tietyissä tilanteissa paljon entistä nopeampaan kuolleeksi julistamisen prosessiin. Kuolleeksi julistamista voidaan hakea välittömästi katoamisen jälkeen, jos henkilö on ollut kadotessaan välittömän hengenvaaran aiheuttaneessa onnettomuudessa. Kadonneen henkilön kuolleeksi julistamista voidaan hakea myös odotusajan jälkeen, jonka pituus vaihtelee yhden ja viiden vuoden välillä tilanteen mukaan. Odotusajan alkamispäivänä pidetään sitä päivää, jolloin henkilö on ollut tiettävästi viimeksi elossa. Kuolleeksi julistamista on haettava siltä tuomioistuimelta, jonka alueella kadonneella oli viimeksi kotikunta. Tuomioistuin tekee myös päätöksen kuolleeksi julistamisesta ja päivästä, jolloin kadonneen henkilön katsotaan kuolleen. Tuomioistuin vie kuolleeksi julistamisen päätöksen tiedot väestötietojärjestelmään, josta Tilastokeskus saa ne käyttöönsä.

Tilastossa erotetaan ensimmäisellä ikävuodella kuolleet 1000 elävänä syntyneitä kohti eli imeväiskuolleisuus omaksi ryhmäksi. Perinataalikuolevuudella tarkoitetaan kuolleenä syntyneiden ja ensimmäisen elinviikon

aikana kuolleiden määrää 1 000 syntyneitä kohti. Yleisellä kuolleisuusluvulla tarkoitetaan kuolleiden määrää keskiväkiluvun 1 000 henkeä kohden. Ikäryhmittäisellä kuolleisuusluvulla tarkoitetaan tietyn ikäryhmän kuolleiden määrää saman ikäryhmän keskiväkiluvun tuhatta henkeä kohden. Kuolemanvaaralla jossakin iässä x tarkoitetaan x-vuotiaaksi eläneen henkilön todennäköisyyttä kuolla ikävuoden x aikana.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomen väestötieto perustuu maistraattien ylläpitämään Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmään. Maistraatteihin toimitetut tiedot väestönmuutoksista tallennetaan ja viedään päivittäin väestötietojärjestelmään. Tietoihin voidaan lisätä tietoja maistraateissa tehdyistä päätöksistä. Sairaalat toimittavat sähköisesti tiedot syntymistä väestötietojärjestelmän ylläpitoon. Lasten kastamisista ja avioliiton solmimisista evankelisluterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnat toimittavat tiedot oman alueensa maistraatteihin. Tuomioistuimet vievät tiedot väestönmuutoksista tekemistään päätöksistä väestötietojärjestelmään. Ulkomaalaisvirasto tekee päätökset Suomen kansalaisuuden myöntämisestä (Kansalaisuuslaki 359/2003) ja vie tiedot päätöksistä väestötietojärjestelmään. Tilastokeskus saa väestötietojärjestelmästä konekielisessä muodossa väestönmuutostiedot viikoittain.

Tilastokeskus odottaa tietoja tilastovuoden väestönmuutoksista seuraavan vuoden tammikuun loppuun asti. Tämän jälkeen ilmoitetut tiedot tilastovuoden ja edellisten vuosien väestönmuutoksista sisältyvät seuraavan tilastovuoden aineistoon.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Yleisesti ottaen Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen on hänet kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Tilapäisesti Suomessa asuvat saavat myös halutessaan henkilötunnuksen. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen viranomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Maastamuuttaneista jää suhteellisen usein tiedot saamatta maastamuuton ilmoittamisen laiminlyönnin vuoksi. Vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkilökirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestönmuutosilmoituksin. Näiden oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestörekisterikeskus teettää vuosittain Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2009 tutkimuksessa vastanneista 99,0 prosentilla tieto oli oikein. Tutkimuksen kato oli 12,2 prosenttia. Kadon osalta osoitteet pyrittiin tarkistamaan muista lähteistä. Katoon kuuluvista henkilöistä 89,8 prosentilla osoite pystyttiin toteamaan oikeaksi, 5,0 prosentilla vääräksi ja 5,2 prosentilla tietoa ei voitu tarkistaa. Jos oletetaan kaikkien kadossa olleiden tarkistamatta jääneiden tiedot vääräksi, olisi lopullinen oikeiden osoitteiden osuus 97,9 prosenttia.

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisten äänioikeusilmoitusten palautukset paljastavat yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Väestörekisterikeskus poistaa heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Lopulliset väestönmuutostilastot julkistetaan vuosittain touko-kesäkuussa lukuun ottamatta kuolleena syntyneitä, jotka julkistetaan syyskuussa. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on

tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden viimeisen päivän tilastoihin. Tieto yhdistyneiden kuntien väestönmuutoksista ennen yhdistymistä on saatavilla vuodesta 2003.

Kunnittaisia ennakkollisia väestönmuutostietoja on saatavilla maksullisena palveluna kuukausittain. Ennakkotiedoista ilmestyy myös Väestön neljännesvuositilasto –julkaisu aina päättynyttä neljännestä seuraavan kuun lopulla.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Väestön ja väestönmuutosten perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmilla aluejaoilla Tilastokeskuksen veloitusettomassa tietopalvelussa internetissä osoitteessa:

<http://tilastokeskus.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa väestöstä ja väestönmuutoksista mm. kunnan osa-alueittain. Palvelusta saa lähempiä tietoja osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/tup/vaestotilastopalvelu/index.html>

Altika-tietopalvelussa on myös kunnittaisia väestö- ja väestönmuutostietoja vuodesta 1975 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vertailtavissa olevia alueellisia väestönmuutosaikasarjoja on saatavissa maksuttomasti vuodesta 1987 lähtien. Taulukoissa ilmoitetaan aina mitä aluejaotusta on käytetty.

Väestönmuutostietoja syntyneiden, kuolleiden ja avioliiton solmineiden määristä on saatavilla vuodesta 1749 lähtien. Vuodesta 1773 lähtien on tietoja synnyttäneistä äideistä viisivuotiskäryhmittäin ja vuodesta 1936 lähtien kaikista syntyneistä lapsista äidin iän mukaan. Vuoden 1877 tilastouudistuksen myötä kuolleista alettiin keräämään tietoja 1-vuotiskäryhmittäin, joka mahdollisti tarkkojen kuolleisuus- ja elinajan taulujen laskemisen aloittamisen 1880-luvulta alkaen. Em. tilastouudistuksen ansiosta myös maassamuutosta ja avioeroista alettiin kerätä tietoja vuosittain.

Sähköisessä muodossa väestönmuutostietoja on saatavilla Altika-tietopalvelussa vuosittain vuodesta 1975 lähtien. Veloitusettoman Väestö -tietopalvelun väestötietojen aikasarjoista osa alkaa vuodesta 1980 ja osa vuodesta 1987. Koko maan väestönmuutosten aikasarja alkaa vuodesta 1749.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen muissa tilastoissa pohjatietona väestön osalta käytetään väestötilaston aineistoa. Näin ollen Tilastokeskuksen eri tilastot täsmäävät väestötietojen suhteen. Kuolemansyytilastojen kuolemien tilaston luvut poikkeavat aivan vähän väestötilaston kuolemien luvuista odotusajan erilaisuuden takia.

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index.html>

Väestötieteen käsitteisiin voi perehtyä Tilastokeskuksen verkkokoulussa osoitteessa

<http://tilastokeskus.fi/tk/tp/verkkokoulu/ktk/vt/index.html>

Lisätietoja

Matti Saari (09) 1734 3401
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma
vaesto.tilasto@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute